

Bassa i horts de cal Rossinyol

Gaià

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Prop de cal Rossinyol, sector oest del terme de Gaià
Emplaçament	Pista rural, passat cal Simon de M camí est i després N-W uns 600 m, trencall est uns 400 m
Alçada:	369
Coordenades:	
Latitud:	41.94057
Longitud:	1.89873
UTM Est (X):	408710
UTM Nord (Y):	4643764

Classificació

Número de fitxa	08090-47
Àmbit:	Patrimoni natural
Tipologia	Zona d'interès
Estil / època:	Contemporani
Segle	XIX-XX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Difícil
Ús actual:	Productiu
Titularitat	Privada
Titular:	08089A003000680000YS

Fitxes associades:

[Cal Rossinyol](#)

Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dc., 30/05/2018 - 02:00

Descripció

Bassa i antiga zona d'horta emplaçada en el tram final del torrent del Vilaró, a la seva riba esquerra i just abans de la confluència d'aquest torrent amb la riera de Merlès. En aquest indret hi ha una bassa i una petita esplanada en una terrassa fluvial on abans hi havia l'hort de cal Rossinyol i també d'altres cases situades més amunt, a l'altiplà de Matamala: cal Simó de Matamala, cal Correu, cal Francisco... Els horts estaven parcel·lats un al costat de l'altre i regaven amb l'aigua de la bassa. La bassa té una planta irregular i, a l'extrem més baix, és continguda per un mur fet amb grans pedres que estanquen l'aigua. Antigament tenia una boixa amb un tap de suro que donava pas per regar. Ara hi ha un tub de plàstic. Actualment Jordi Obradors encara treballa una part dels horts i s'encarrega també d'endreçar i tenir cura de tot aquest sector vora el torrent. Ell ha netejat els camins i fins i tot ha habilitat alguna palanca.

Observacions:

Informació oral facilitada per Josep Burillo, de cal Simó de Matamala

Història

El gran apogeu de la vinya a la primera meitat del segle XIX va propiciar el sorgiment d'un petit nucli de casetes prop del mas Matamala: cal Simó de Matamala, cal Francisco, cal Correu... Aquestes cases pagaven un cens a Matamala per treballar les vinyes, més el contracte de parceria habitual. Possiblement cal Rossinyol, que queda lleugerament més apartada, va construir-se en aquest mateix moment, tot i que no podem descartar que fos anterior. En el Registre de la Riquesa de 1883 cal Rossinyol consta com una masoveria de Matamala. Llavors la casa tenia unes terres que abastaven 5,52 ha, la pràctica totalitat conreades directament pel propietari, que era Joan Vall, d'Alpens.

Cal Rossinyol es trobava al costat d'un camí força transitat que venia de Galera, passant per la Plana i cal Mestre, i es dirigia vers Sant Esteve de Vilaramó. Per aquest motiu, durant un temps, entorn del tombant de segle XX, cal Rossinyol va fer funcions de cafè. Per aquesta zona també hi passaven moltes noies de les cases properes a Matamala que anaven treballar a peu a la colònia Vidal, situada ja en terme de Puig-reig. Cal Rossinyol i les altres casetes de la plana de Matamala tenien els seus horts prop d'on hi ha la confluència entre el torrent del Vilaró i la riera de Merlès. Al segle XX el gran mas de la zona, Matamala, ja estava en declivi i sembla que cal Rossinyol no va perdurar gaire temps. Des de mitjans de segle XX, com a mínim, ja estava abandonada i en ruïnes.

